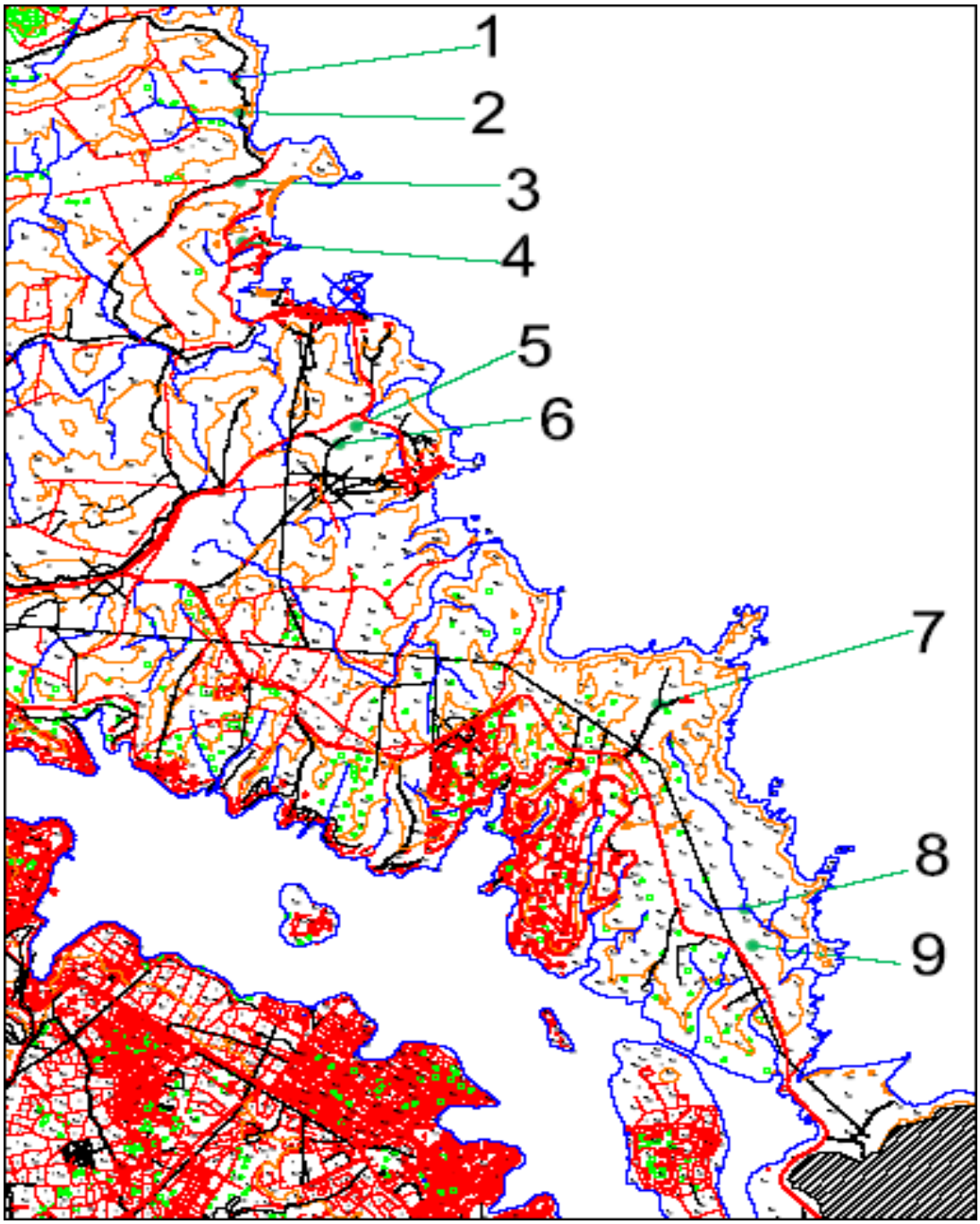
Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient i Mobilitat
Direcció General de Biodiversitat

Informe de recol·lecció de llavors de la veça de Menorca (*vicia bifoliolata)* i d'avaluació de densitat d'exemplars.

A instància del Servei de Protecció d'Espècies, els dies 11, 13 i 14 de juny es van visitar els 9 nuclis poblacionals de *vicia bifoliolata* , a fi efecte d'agafar-ne llavors i avaluar les densitats d'exemplars de cada un d'ells.

Mapa realitzat per Pere Fraga (2009), de localització dels 9 nuclis poblacionals seleccio- nats per fer-ne el seguiment.

Els primers resultats van ser decebedors, ja que no es van poder localitzar exemplars en cap dels nuclis poblacionals en què es pogués assegurar que no fos cap altra espècie que *Vicia bifoliolata*. Les principals causes que van conduir a aquests primers resultats van ser sobretot dues: s'hi va anar tard i la meteorologia càlida i seca de la primavera del 2012 va fer que el procés d'assecament de les plantes i d'alliberació de les llavors de la veça menorquina s'avancés més del normal. Tot seguit s'argumenten de forma més detinguda els motius que han dut a aquests primers resultats:

- A nivell meteorològic, en la primavera del 2012 va deixar de ploure molt prest, la calor i temps solejat van predominar clarament, fet que va conduir a que la vegetació de la zona en general i la veça menorquina en particular s'assequessin molt d'hora. Una vegada assecada la planta, és molt difícil el seu reconeixement i molt fàcil de confondre amb altres espècies del gènere Vicia. De fet, segons l'informe de Pere Fraga del 2009, dins l'àrea distribució delimitada per *V. bifoliolata* hi són presents un mínim d'altres deu espècies amb aquest gènere: *V. angustifolia* L., *V. benghalensis* L., *V. bithynica* (L.) L., *V. disperma* DC., *V. hirsuta* (L.) Gray, *Vicia lutea* L., *V. parviflora* Cav., *V. pseudocracca* Bertol., *V. pubescens* (DC.) Link. i *V. sativa* L. La majoria d'elles s'han trobat creixent en les proximitats, o fins i tot en el mateix ambient que *V. bifoliolata*. Fins i tot, d'aquest conjunt tres espècies pertanyen a la mateixa secció (Ervum) que V. bifoliolata: *V. pubescens, V. parviflora* i *V. hirsuta,* les quals segons el mateix Pere Fraga no es pot descartar que es puguin hibridar amb *V. Bifoliolata*.

- S'hi va anar tard a causa de no tenir el vist i plau de Contractació per poder començar les feines contractades fins al final del mes de maig. A aquesta circumstància s'hi va afegir la urgència de censar les colònies de cria de Larus Audoinii, que va fer que, per indicació Servei de Protecció d'Espècies, aquestes feines precedissin les actuacions dedicades a la veça menorquina.

No obstant, davant aquests resultats l'actitud no va ser de resignació i es va consultar amb una de les persones més enteses en matèria d'aquesta espècie, el Sr. Pere Fraga. La resposta no va anar en cap altre sentit que a confirmar el que s'ha posat de manifest sobretot en el primer dels dos guions anteriors. De tota manera, va tenir la gentilesa de realitzar una visita conjunta a la zona, el matí de dia 21 de juny, i reconfirmar in situ els resultats inicials indicats.

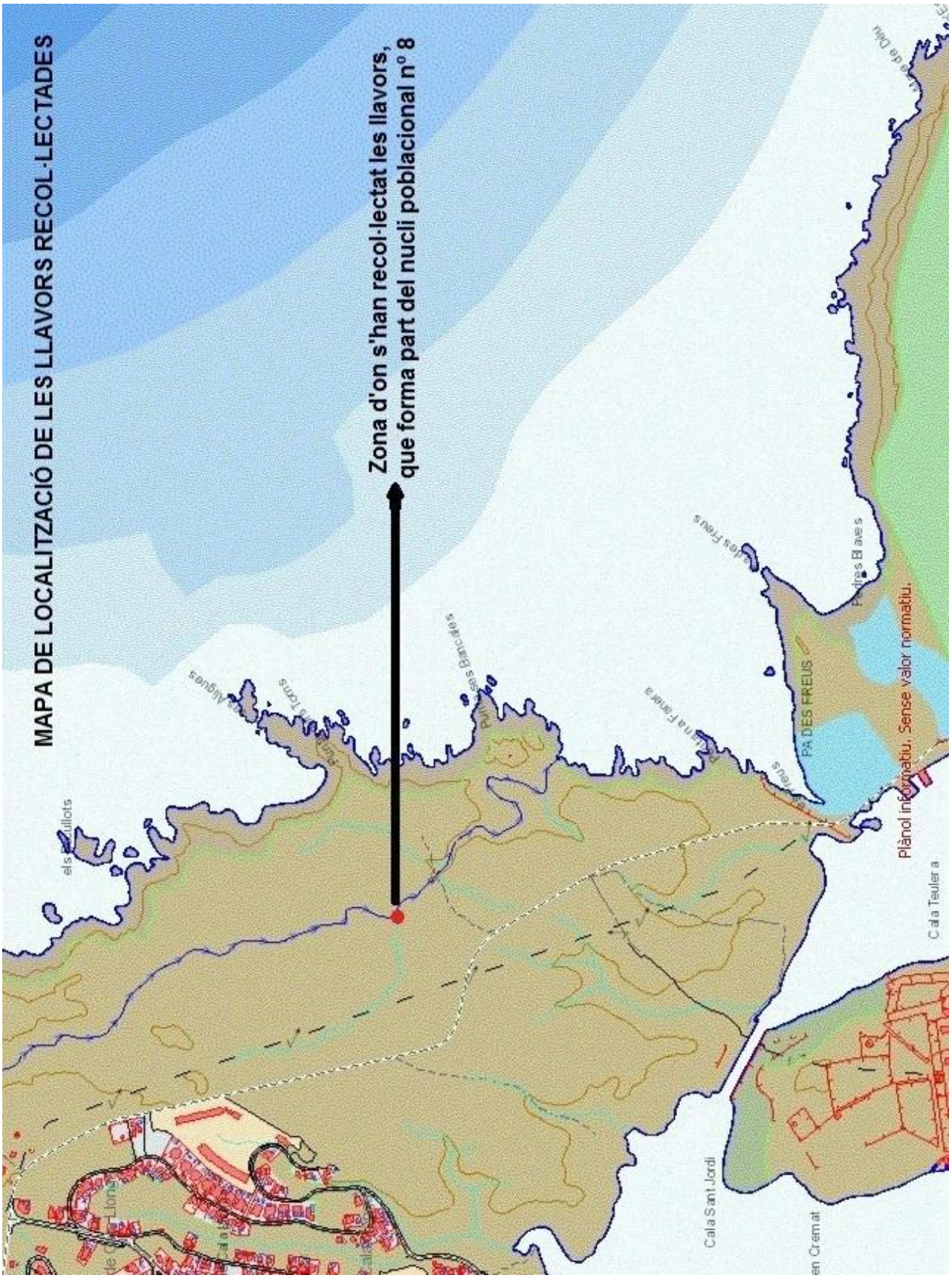
A més a més, gràcies a que en Pere Fraga és gran coneixedor dels 9 nuclis poblacionals de *Vicia Bifoliolata,* sabia exactament la situació concreta on hi ha

una alta densitat d'exemplars d'aquesta espècie, fet que va fer possible el reconeixement d'algunes plantes de Vicia Bifoliolata, i fins i tot es van poder recol·lectar les llavors de 2 baines. La resta de baines de totes les plantes de veça menorquina que es van poder reconèixer ja estaven buides de llavors, ja s'havien obert i ja les havien alliberat. Motiu pel qual no se'n van poder recol·lectar més, ja que anar-les a cercar al terra (tenint en compte la reduïda mida de les mateixes) seria una feina amb no massa sentit.

Estat de sequedat de la zona dels 9 nuclis poblacionals de *Vicia bifoliolata*, on pràcticament només les mates conserven la verdor.

Així idò, les llavors recol·lectades dia 21 de juny en les 2 úniques baines que es van trobar encara plenes de llavors, es van entregar directament a la Sra. Eva Moragues durant el desplaçament a Menorca que va realitzar dia 27 de juny. Les coordenades UTM (31N WGS84) corresponents a la localització on es van trobar les citades llavors són: x: 611762/y: 4416027.

MAPA DE LOCALITZACIÓ DE LES LLAVORS RECOL·LECTADES
Zona d'on s'han recol·lectat les llavors, que forma part del nucli poblacional nº 8
Plànol informatiu. Sense valor normatiu.
PA DES FREUS
Cala Teulera
Cala Sant Jordi

Respecte a les avaluacions de densitat d'exemplars dels nuclis poblacionals, no va ser possible pels motius anteriorment exposats, que es poden resumir bàsicament de la següent manera:

Amb estar totalment seques les plantes de veça menorquina, n'hi ha moltes que es fan imperceptibles o, en el millors dels casos, es poden arribar a percebre, però llavors són molt difícils de distingir d'altres espècies existents del gènere Vicia, i encara més si també pertanyen a la mateixa secció: Ervum. En aquestes circumstàncies, abans de fer intents agosarats que puguin acabar donant xifres totalment esbiaixades o errònies, s'ha considerat oportú reconèixer la impossibilitat de dur a terme aquesta feina amb un mínim rigor.

Una de les plantes de veça menorquina que es va descobrir en una part bastant interior d'una mata. El fet d'estar més resguardada del sol va fer que es pogués conservar perceptible durant més temps.

En aquesta foto s'observa una baina ja totalment oberta, seca, enrevoltada i sense cap llavor perquè en el seu dia es devien desprendre pels voltants de la zona.

Foto del lloc on es van trobar plantes de *Vicia bifoliolata*, a una vorera d'aquest petit torrent temporal, quasi en el punt de confluència amb un altre més gran. Aquest lloc, el de major densitat de veça menorquina, forma part del nucli poblacional nº8.

Ciutadella de Menorca, 10 d'agost de 2012.

Agustí Mercadal López